

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א'רמז

ערב שבת קודש פ' אמור
[באה"ק: בהר] ה'תשע"ח

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

"חיים" שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקט"ז שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

הו"ח ר' רחמים אוסקר בן הו"ח ר' אליהו ע"ה פיפרנו
נפטר בדמי ימיו, בן נ"ג שנה, יום ד' כ"ף אדר ה'תשע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י

ר' משה הכהן, ר' רחמים הכהן, ר' מרדכי הכהן שיחיו דואק
וקהילת "בית מנחם" - פיקא בולעווארד,
לאס-אנדזשעלעס, קאליפארניא
שיחיו

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח'י רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די

בענין מלחמת מצוה בשבת

לפנינו צילום (מוקטן) חלק ממענה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לשאלה בביאור ברמב"ם שנאמר בשיחת ל"ג בעומר ה'תשמ"ה המענה נכתב בחלקים ע"ג השאלה.

(המענה שולב בתוך השיחה בהתוועדויות תשמ"ה ח"ג ע' 2001)

פענוח השאלה עם מענה כ"ק אד"ש בכת"ק משולב בפנים (בא בהדגשה):

הנתבאר בשיחת ל"ג בעומר, בדברי הרמב"ם ספ"ב דהל' שבת, שמ"ש מפי השמועה למדו עד רדתה ואפי' בשבת, "ולא כבש יהושע יריחו אלא בשבת", הוא להביא ראי' לדין מלחמת מצוה, שמתחילין אפי' בשבת, ומקורו מירושלמי שבת פ"א ה"ח, הדא דתימא במלחמת הרשות, אבל במלחמת חובה אפי' בשבת שכן מצינו שלא נכבשה יריחו אלא בשבת. ולפי"ז נתבאר עוד דיוקים בל' הרמב"ם ולא הבנתי – [כאן כתב כ"ק אד"ש מה"מ:]:
– כמדובר כמה פעמים – למה לא ישלח כ"ז לאחד הקובצים היו"ל?! (1)

(א) מכיון שהרמב"ם כאן לא חילק בין מלחמת מצוה למלחמת הרשות לענין ההתחלה בשבת, איך מתאים לומר שכונתו בראיתו מיריחו הוא לענין זה החסר מן הספר [כ"ק אד"ש מה"מ הקיף ג' תיבות אלו האחרונות וכתב:]? "ה"ז מפורש – כשנאמר יריחו – ה"ז מלחמת מצוה (ואף אם כן הוא כונת הירושלמי, שהזכיר חילוק זה בין מלחמת חובה למלחמת הרשות),

(ב) לכאו' יש להעיר עוד על כללות (הראי' מיריחו) [כ"ק אד"ש מה"מ סימן ד' תיבות אלו האחרונות וכתב:] "ה"ז הובא בירוש' וברמב"ם ומהי השייכות להתוועדות (2) שבמדבר רבה פכ"ג, ובתנחומא נשא סכ"ח ועוד מדרשים אמרו שיהושע עשה כן - בכבוש יריחו - ע"פ הדיבור [כאן כתב כ"ק אד"ש מה"מ:] בנוגע למנעולה דא"י ולמה לא מהמנעול לכל א"י וכל כיו"ב (3) (או שעשה מדעתו והסכים הקב"ה על ידו) ולפי"ז אין ראי' מיריחו שמלחמת מצוה מתחילין ואפי' בשבת, וצריכים לומר, - לכאו' - שהמדורות חולקים על לימוד זה. [כאן כתב כ"ק אד"ש מה"מ:] אין לאפושי מחלוקת מלבד כשמפורש (4) וכן מפרקי דר' אליעזר פנ"ב שאיתא שם שהיום שיהושע העמיד בו את השמש ואת הירח (ביהושע קאפ. י, פסוק י"ב) ערב שבת ה' כדי שלא יחללו ישראל את השבת, נראה דלשיטתו אין להתחיל אפי' מלחמת מצוה בשבת. ובבבלי, שבת יט, א לא חילק בין מלחמת מצוה למלחמת הרשות, ואולי ס"ל כהמדרשים. (ומה שהביא ראי' מן הכתוב עד רדתה ואפי' בשבת הוא לכללות הענין שמוותר להלחם בשבת אבל לא מיירי [כאן כתב כ"ק אד"ש מה"מ:] "ה"ז הייתה בפועל (5) בהתחלת מלחמה).

ומהתוספתא עירובין פ"ג והספרי שצינו הנו"כ מוכח רק דבמלחמת מצוה מותר להתחיל פחות מג"י קודם שבת אבל צ"ע החילוק.

מבקשים ממנו: תרחם על הקב"ה!

"תניא ר"ש בן יוחי אומר בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהן" • אומרים ליהודי, שעוד לפני עבודתו הפרטית לצאת מהגלות - לא משאירים אותו לבד שאז ביכולתו לחשוב כיצד אפשר להסתדר עם כל העולם - אלא מלכתחילה כבר "שכינה עמהן" • אומרים לו: תרחם על הקב"ה! השכינה נמצאת יחד איתך בכל מקום - בשעת הליכתך לבנק, וכאשר אתה יושב "מאחורי" הנהג ונהנה מענינים של מה בכך • מובן, שכאשר נודע לו שזה קשור עם הוצאת הקב"ה מהגלות רגע אחד קודם - הרי יוותר על שנתו המתוקה ויעשה כל התלוי בו בכדי להיות יהודי חי ע"י "תורת חיים" ומצוותי' • משיחת ל"ג בעומר ה'תשל"ח - בלתי מוגה

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

ושב ה' אלקיך את שבותך, והשיב לא נאמר אלא ושב, מלמד שהקב"ה שב עמהן מבין הגליות".

ולכאורה אינו מובן:

(א) כיון שהגמ' אומרת "בכל מקום שגלו שכינה עמהן", לשם מה זקוקים לפרט אח"כ "גלו למצרים שכינה עמהן" ו"גלו לבבל שכינה עמהן"?

(ב) אפי' אם נאמר שהגמ' רוצה להביא ראיות מהפסוקים, הרי יכלו לכתוב "בכל מקום שגלו שכינה עמהן, שנאמר הנגלה נגליתי לבית אביך בהיותם במצרים, ואומר למענכם שלחתי בבלה" – ולשם מה צריכים

א. כיון שנמצאים ביום שמחתו של רשב"י, יקשרו זאת עם מאמר של רשב"י הפותח במילים "תניא ר"ש בן יוחי אומר כו".

הגמרא אומרת¹: "תניא ר"ש בן יוחי אומר בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהן, גלו למצרים שכינה עמהן שנאמר² הנגלה נגליתי לבית אביך בהיותם במצרים וגו', גלו לבבל שכינה עמהן שנאמר³ למענכם שלחתי בבלה, ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן שנאמר⁴

(1) מגילה כט, א.

(2) ש"א ב, כז.

(3) ישע"י מג, יד.

(4) נציבים ל, ג. וראה גם פרש"י עה"פ.

לפרט ש"גלו למצרים שכינה עמהן" ו"גלו לבבל שכינה עמהן"?

ג) מהו החידוש בזה ש"אף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן" – הרי כל הסיבה להמצאותה של השכינה בגלות היא רק בגלל שבני" נמצאים בגלות, ומובן שכאשר יוצאים בני" מהגלות יוצאת השכינה עמהם – ומה קא-משמע-לן בזה ש"אף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן", עד כדי כך שנצרך להביא ראי' לזה מהפסוק **"ושב ה' אלקיך את שבותך"**, ומשמע שבהעדר ראי' זו היו יכולים לומר באופן אחר (ועאכו"כ שאם רשב"י לא הי' אומר זאת, לא היו יודעים מזה) – ולכאורה, הרי זה דבר הפשוט?

ב. אותו ענין מובא גם בירושלמי⁵: "תני רשב"י בכל מקום שגלו ישראל גלת השכינה עמהן", ובהמשך מונה בפרטות "גלו למצרים וגלת השכינה עמהן" . . גלו לבבל וגלת שכינה עמהן" . . גלו למדי (שזוהי עילם, כפי שאומר שם) וגלת השכינה עמהן" . . גלו ליון וגלת השכינה עמהן" . . גלו לרומי וגלת השכינה עמהן" ומביא על כל גלות וגלות ראי' מפסוק.

והנה אנו רואים כאן, שהוא מביא לא רק את הענין דגלות מצרים וגלות בבל (עם ראיות מפסוקים), אלא מונה את כל הגלויות.

ולכאו' גם כאן קשה: היות ואומרים ש"בכל מקום שגלו ישראל גלת השכינה עמהן", למה צריכים למנות כל גלות בפרטות? ג. והביאור בזה יובן בהקדים החילוק בין כל הגלויות:

מבואר בכתבי האריז"ל⁶ שגלות מצרים היא ההתחלה והשרש דכל הגלויות, ולכן רואים בגלות מצרים שכל העניינים של בני ישראל היו אז בגלות, עד כדי כך⁷ ש(בגאולת

(5) תענית פ"א סה"א.

(6) ל"ת פ' תצא. ט' הליקוטים שם. וראה ב"ר פט"ז, ה. (7) וראה זח"ב קע, ב. מכילתא עה"פ בשלח יד, כח (כט).

מצרים) הי' צורך "לקחת לו גוי מקרב גוי"⁸, ולכן קרבן פסח הי' באופן ד"ראשו על כרעיו ועל קרבו"⁹.

[ובפנימיות העניינים]: הענין דגלות מצרים הוא¹⁰ כתר דלעו"ז, למעלה מסדר ההשתלשלות. לאחמ"כ זה יורד להשתלשלות דגלות, החל מגלות בבל הנקרא "רישא דדהבא"¹¹, היינו, ראש לקליפות דגלות (כפי שזה כבר בהשתלשלות), ואח"כ באות הגלויות שלאח"ז – גלות מדי, גלות יון וגלות רומי, כמבואר בכתבי האריז"ל¹² ד' הדרגות שבד' הגלויות.

וכיון שלכל גלות יש את ענינה הפרטי – לכן, לאחר שרשב"י אומר¹³ "יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין" (שזה קשור עם כך שאצל כל יהודי ישנו ה"שכנתי בתוכם"¹⁴, "שכינה עמהן"), אומר רשב"י שלכל לראש כאשר ישנו הענין ד"בכל מקום שגלו", היינו, הכתר הכללי דלעו"ז הקשור עם ענין הגלות, אומרים ע"כ ש"שכינה עמהן", היינו, הכתר הכללי של השכינה.

אמנם, מאחר שזקוקים לברר אח"כ את פרטי הגלויות – מונה את כל הפרטים שישנם בענין הגלות:

בתחילה הענין ד"גלו למצרים" – כתר דלעו"ז, היינו, כתר הפרטי כפי שהוא בכתר גופא (כללות ענין הגלות), שזה כבר כפי שהכתר קשור עם ראשית ההשתלשלות, ואח"כ באים כל הדי' גלויות שלאח"ז, ד'

(8) ואתחנן ד, לד. וראה יל"ש עה"פ רמז תתכח. הגש"פ עם לקוטי טעמים כו' ע' תרנו ואילך.

(9) בא יב, ט. וראה גם הגש"פ שם.

(10) ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 91, ובהנסמן שם.

(11) דניאל ב, לח. וראה שמו"ר פל"ה, ה.

(12) ל"ת וס' הליקוטים שם.

(13) סוכה מה, ב. ירושלמי ברכות פ"ט ה"ב, ועוד.

(14) תרומה ח, כ. וראה ר"ח שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו.

הרי עאכו"כ כאשר מדובר אודות ענין הגאולה – הנה למרות היותו בטוח שהגאולה תבוא, אינו יכול להשאיר אדיש ולהמתין שהגאולה תבוא "מחרתיים", כאשר ביכלתו לפעול שתבוא מחר!

ויתירה מזו: אם רק ירצה – ביכלתו לפעול שהגאולה תבוא היום, כפס"ד הרמב"ם²⁰: "צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה [לא רק "מראש השנה ועד יום הכפורים"] כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו . . עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה", ומובן, שהכוונה בזה ל"תשועה והצלה" מיידית, לא רק למחרת או מחרתיים, כפשטות המשל דכף מאזניים שקולה, שכאשר מוסיפים פרט קטן על א' מכפות המאזניים, הרי זה מכריע תיכף ומיד, וכן הוא בנמשל [שהרי ה"משל" ד"תורת אמת" מכון בכל פרטיו], שע"י מצוה אחת "הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה" – תיכף ומיד ממש, ובלשון הרמב"ם²¹: "מיד הן נגאלין".

וכאמור – זוהי כללות ההוראה הנלמדת מהחידוש דפסח שני לגבי שאר ימי השנה כולה, כולל שבתות וימים טובים:

שבת – "מיקדשא וקיימא"²², ללא פעולתן של ישראל. ואפילו ימים טובים, ש"ישראל קדשינהו לזמנים"²³ – הרי אין זה באופן של אתערותא דלתתא מלכתחילה, כי פעולתן של ישראל אינה אלא בכך שהם קובעים את היום ד"ראש חודש" [ועד שהקב"ה ופמליא של מעלה באים לשאול בב"ד של מטה אודות קביעת הזמן דר"ח²⁴], אבל ענין זה גופא אינו אלא לאחר ציווי הקב"ה – "אשר קדשנו במצוותיו וצווננו" – בנוגע לכללות הענין דקידוש חדשים ועיבור שנים.

אמנם פסח שני – הרי כל עיקרו לא בא אלא כתוצאה מתביעת ודרישת בני": "למה נגרע", כנ"ל בארוכה.

ועאכו"כ בנוגע לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו – שבודאי מבקשים ודורשים כל בני" על ענין זה, והם אלו שפועלים זאת!

(משיחת יום ד' פ' בחוקותי, פסח שני ה'תשד"מ - בלתי מוגה)

(20) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(23) ברכות מט, א. תו"א שם. ובכ"מ.

(21) שם פ"ז ה"ה.

(24) ראה דב"ר פ"ב, יד. שמו"ר פט"ז, ב. וש"נ.

(22) ביצה ז', א. נת' בתו"א יתרו סט, ג ואילך.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

בכל תפלה ותפלה, ג' פעמים בכל יום!

לכאורה, כבר ביקש זאת בתפלת שחרית, ולאחרי כן גם בתפלת המנחה – המובחרת שבכל התפלות, כדברי הגמרא⁵: "לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה שהרי אליה לא נענה אלא בתפלת המנחה", וא"כ, מהו הצורך לחזור ולבקש זאת בתפלה הסמוכה – תפלת ערבית?!

זאת ועוד: בתפלת העמידה נמצא יהודי במצב של "כעבדא קמי מרי"⁶, ואז יש להזהר בכל תיבה ותיבה כו', ובלשון הכתוב⁷: "יהיו דבריך מעטים!"

ואעפ"כ, לא עוברת תפלה אחת ויחידה ללא בקשת ודרישת בני" על הגאולה!

בני" מבקשים וצועקים – ביחד עם דוד המלך, דוד מלכא משיחא – "עד מתי"⁸!... וכמו כן צועקים: "אלקים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל-ל"⁹!...

ומבואר במדרש תהלים¹⁰: "הצדיקים אומרים להקב"ה מה תעשה, אומר לו קום והוא קם, שנאמר¹¹ קומה ה'. . אומר לו אל תישן והוא מתעורר, שנאמר¹² עורה למה תישן, והוא מתעורר שנאמר¹³ ויקץ כישן ה'. אומר לו אל דמי והוא שומע, שנאמר¹⁴ מקים דבר עבדו ועצת מלאכיו ישלים, וכן ישע'י אומר¹⁵ על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים גו' ואל תתנו דמי לו . . אל תחרש ואל תשקוט אל-ל עד שאתה רואה בעלבון בניך".

וכפי שמבאר המגיד¹⁶ שזהו "ע"ד תפלתו של חוני המעגל שהיתה משנית כביכול רצון הבורא . . (כ)משל אחד שלוקח את חבירו אצל היד ואינו מניח אותו לילך ומשנה רצונו כו".

ונמצא, שעיי"ז שישאל מבקשים וצועקים אודות הגאולה – פועלים הם שהגאולה תבוא במהירות וזריזות יותר מכמו שהיתה לולי בקשה ותביעה זו!

וזהו גם תוכן הבקשה והתביעה "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח . . כי לישועתך קוינו כל היום" – אשר למרות שבכל מנין המצוות לא מציינו מצוה לומר תפלה זו, הרי ישנו פס"ד ברור ברמב"ם¹⁷ שהמצוות עשה דתפלה היא – "שיהא אדם . . שואל צרכיו שהוא צריך להם", היינו, שכאשר יהודי מרגיש שחסר לו משהו – עליו לבקש על זה מהקב"ה בכל עת מצוא ("לעת מצוא"¹⁸), ועפ"ז: אם בנוגע ל"מזוני" מבקש האדם מהקב"ה שיתן לו "מזוני רויחי", – יש לו אמנם מזון בצמצום, אבל רצונו "מזוני רויחי" דוקא, ואכן מותר לו וצריך לרצות כן ע"פ תורה, כפס"ד המשנה¹⁹ שמכיון שכל יהודי הוא בן אברהם יצחק ויעקב, הרי גם כאשר נותנים לו "כסעודת שלמה בשעתו" אין יוצאים ידי חובה! –

(5) ברכות ו, ב. וראה סה"מ עזר"ת ע' פב ואילך.
סה"מ קונטרסים ח"א רג, ב ואילך.
(6) שבת י, רע"א. רמב"ם הל' תפלה פ"ה ה"ד. שו"ע אדה"ז או"ח סו"ס צה.
(7) קהלת ה, א. וראה ברכות סא, רע"א.
(8) ראה שיחת ש"פ תשא, שושן-פורים קטן ה'תשד"מ ס"ח. וש"נ.
(9) תהלים פג, ב.
(10) עה"פ.

(11) בהעלותך י, לה.
(12) תהלים מד, כד.
(13) שם עח, סה.
(14) ישע'י מד, כו.
(15) שם סב, ו-ז.
(16) או"ת (הוצאת קה"ת) צז, ב.
(17) הל' תפלה פ"א ה"ב.
(18) תהלים פב, ו. וראה ירושלמי ברכות פ"ד ה"א.
(19) ב"מ רפ"ז.

הדרגות והשתלשלות.

וכיון שבכל ענין של גלות זקוקים לעבודה פרטית בפני-עצמה הקשורה במיוחד עם אותה הגלות, לכן מביא את הפסוקים הכתובים בתורה שבכל גלות פרטי "שכינה עמהן", והא גופא שענין זה כתוב בתורה נותן את הכח לעבודה הפרטית הקשורה עם הגלות הפרטית, כיון שהתורה משנה את מציאות העולם¹⁵.

אלא שבתלמוד בבלי הוא מסתפק בהבאת שני הענינים הכלליים שבגלות, "גלו למצרים" ו"גלו לבבל", שגלות מצרים היא כללות ענין הגלות כפי שהיא למעלה מהשתלשלות, וגלות בבל היא ראשית ההשתלשלות דגלות כנ"ל, ומהם משתלשלות אח"כ שאר הגלויות שלאח"ז; משא"כ בירושלמי מביאים את כל ד' הגלויות הפרטיות.

ולכן (גם בתל' ירושלמי) מביאים על כל ענין של גלות פסוק מהתורה ש"שכינה עמהן", כי מכך מקבלים את הכח לעבודה הפרטית הקשורה עם הגלות הפרטית, כנ"ל.

ד. והביאור בזה [בפרטיות יותר ובנוגע לפועל]:

כאשר יהודי נמצא בגלות, הרי למרות שהנשמה אמנם לא הלכה לגלות¹⁶, אבל הגוף הוא בגלות, ז. א. הגוף בכללותו נמצא בגלות, והמושל עליו הוא שר המדינה,

– זוהי ה"הנחה" שישנה כשנמצאים בגלות: דמכיון שחיים בין אומות העולם ובאופן של גלות (לא רק בני ישראל הנמצאים בחו"ל, אלא אפ' בני" הדרים בארץ הקודש) – אזי הנחת הגוף היא שעליו להתנהג כמו

(15) כדרשת חז"ל (ירושלמי כתובות פ"א ה"ב) על הפסוק (תהלים נז, ג) "לא-ל גומר עלי", שכאשר ב"ד פסקו לעבר את השנה נעשה שינוי בטבע העולם כו'.
(16) ראה ספר המאמרים קונטרסים ח"א ע' 350. וראה גם שיחת י"ב תמוז תשי"ד (שיחות-קודש (הוצאת תש"ס) ע' 356). וש"נ.

הגוף של השני, שהוא אינו יהודי.

וזהו כללות הענין ד"גלו למצרים" (מל' מיצרים וגבולים), שהוא מעמיד את עצמו במדידה והגבלה בהנהגה דמצרים – עכ"פ בנוגע להגוף.

ועל כך אומרים לו, שעוד לפני עבודתו הפרטית לצאת מהגלות – כבר "שכינה עמהן"! לא משאירים אותו לבד שאז ביכולתו לחשוב כיצד אפשר להסתדר ("זיך איינקערן") עם כל העולם – אלא מלכתחילה כבר "שכינה עמהן".

ואח"כ זה משתלשל בפרטי הגוף – איך יתנהג הראש, איך יתנהג חלק האמצעי הקשור עם הרגש הלב וכיצד ינהג הגוף בנוגע למעשה בפועל – שאלו הם פרטי הגלויות דגלות בבל, מדי, יון ורומי, שאין כאן המקום להאריך בזה.

ומוסיפים ואומרים לו ש"הקב"ה עוזרו"¹⁷, ובמילא יונח אצלו שאינו שייך לענין הגלות, ומכיון ש"שכינה עמהן", אזי כשם שהוא בטוח שהקב"ה יצא מהגלות כך עליו לבטוח שייצא בעצמו מהגלות.

וביודעו שמדובר רק בענין זמני, ובודאי נצא מהגלות – הוא עוסק בזה ביתר מרץ וביתר בטחון, ביודעו שבודאי יצליחו בזה.

לאחר מכן זה משתלשל בכל פרט במיוחד: בשכל, ברגש שבלב ובשכל ורגש הקשורים עם מסקנא בנוגע לפועל, עד למעשה בפועל – שבכל ענין וענין "שכינה עמהן".

וזה פועל עליו שלא יהי' שקוע (ובטל) בגלות, אלא אדרבא, יעמוד בתוקף, ויעשה כל התלוי בו בכדי לקרב את הגאולה.

ה. ויתירה מזו, מוסיפים ואומרים: "ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן".

דלכאורה הרי זה דבר הפשוט שכאשר בני ישראל כבר אינם נמצאים בגלות, השכינה גם

(17) קידושין ל, ב. סוכה נב, ריש ע"ב.

המלכים הקב"ה נמצא בגלות, הרי מובן גודל השמחה כאשר יוצאים מהמעמד ומצב דחוּש כפול ומכופל של הגלות לחירות האמיתית שתהי' בגאולה האמיתית והשלימה,

– עד"ז כשמדובר על גאולת השכינה, ו"שב ה' אלקיך את שבותך", הרי היא באותו האופן כפי שזה אצל בני"י, עם אותה השמחה ואותו דילוג וקפיצה מצד זה שנתגלה אלוקות בעולם.

ז. ומכאן מקבלים חיזוק ונתינת כח נוספים בעבודת האדם:

אפי' אחד כזה שמוותר ח"ו וצועק מה כל הרעש ("דער געוואלד") שהוא ישאר עוד רגע אחד בגלות, ומדוע בשביל הרגע הזה עליו להתאמץ, לשנות את טבעו ולעסוק בענינים של יהדות, הן בקשר לעצמו והן בהפצת היהדות והתורה בקשר ליהודי שני,

[וממשיך לטעון, ש]לאחרי תשע עשרה מאות שנה בגלות לא איכפת לו להיות עוד רגע בגלות, ובלבד שיוכל לישון בשלוה ברגעי הגלות האחרונים... הוא כבר עמל מספיק, ועתה רצונו לישון ולא להתאמץ.

ובמילא – טוען – שלא ניגע אותו ונאמר לו שמוכרח להפחית זמן משנתו עבור לימוד תורה, ומוכרח לקיים מצוות בהידור שלכן עליו לתת עוד כמה דולרים לענינים של תורה ומצוות, וכדי שהגאולה תבוא בהקדם האפשרי עליו להתעסק עם יהודי שני ביתר להט – עתה רצונו לנוח, הוא יהודי עייף ("א פארמאטערטער איד") מ-19 מאות שנות גלות, במילא, שיניחו לו לישון בנחת בימי הגלות האחרונים, בכדי שיקום לביאת משיח צדקנו טרי וערני...

הוא מוחל על כך שהגאולה תבוא רגע קודם, לא איכפת לו שהגאולה תהי' רגע מאוחר יותר – ברצונו להנות ברגעי הגלות האחרונים מהרחבות שישנה בארצות הברית,

כן אינה בגלות (כנ"ל סוס"א), שהרי כל הענין בזה שהשכינה היתה בגלות הוא רק משום שבני"י היו בגלות ו"שכינה עמהן" –

אלא החידוש כאן גדול יותר:

בני"י פועלים ע"י עבודתם בזמן הגלות ש"כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן. . הקב"ה שב עמהן כו" – השכינה יוצאת מהגלות באותו האופן כפי שבני"י יוצאים מהגלות.

זאת אומרת, השכינה אינה יוצאת מהגלות בדרך ממילא מאחר שבני"י כבר אינם בגלות – אלא השכינה יוצאת מהגלות באופן כפי שהגלות היתה מצד עצמה (לא מצד בני"י)¹⁸, ולאחמ"כ באה הגאולה.

ומדוע השכינה יוצאת מהגלות? – לא מצד עצמה ובדרך ממילא, אלא משום ש"שכינה עמהן", כלומר, יהודי ע"י עבודתו פועל לא רק את הוצאתו הפרטית מהגלות אלא גם הוצאת השכינה מהגלות, מההעלם והסתר שישנו על אלוקות – כיון שנמצאים ב"עולם" מל' העלם והסתר¹⁹, עאכ"כ כפי שזה בזמן הגלות; ויהודי ע"י עבודתו פועל את הוצאת השכינה מהגלות ומגלה אלוקות בעולם!

ולכן, ההרגשה ("דער געפיל") והמעמד ומצב של השכינה הוא ממש כאילו היתה בגלות מצד עצמה ואח"כ יצאה מהגלות.

ו. ובזה יובן מה שאומרים "ושב ה' אלקיך את שבותך", היינו, ש"הקב"ה שב עמהן מבין הגלויות" באותו האופן כפי שזה אצל בני"י:

כשם שאצל בני"י ישנה שמחה גדולה מכך שיוצאים מהגלות, כמשל ה"בן מלך שהי' בשבי' וטוחן בבית האסורים" – עם כל הלשונות המובאים בתניא²⁰ – ואח"כ "יצא לחפשי אל בית אביו המלך", עד"ז הוא גם בנוגע לענין הגלות, שבנו יחידו של מלך מלכי

(18) ראה בסוף הסעיף.

(19) לקו"ת שלח לז, ד. ובכ"מ.

(20) פל"א (מ, סע"א ואילך).

לבקש ולדרוש, לצעוק ולתבוע - את הגאולה

ישנם הטוענים: מדוע מדברים ומכריזים ללא הרף על הנושא של ביאת המשיח, "אני מאמין. . . בביאת המשיח. . . אחכה לו בכל יום שיבוא" – יש לסמוך על הקב"ה שיגאל את ישראל מתי שירצה!?

הקב"ה שלח את בני"י לגלות, והוא זה שצריך לגאול אותם! וכידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹: לא מרצוננו גלינו מארץ ישראל ולא בכוחותינו אנו נשוב לארץ ישראל, אבינו מלכנו הוא ית' הגלנו כו' והוא ית' יגאלנו ויקבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ ע"י משיח גואל צדק. וא"כ, מה פשר ה**תביעה והצעקה** אודות הגאולה – יש לסמוך על **הקב"ה**!?

הנה על זה בא הלימוד וההוראה מ"פסח שני":

לכאורה, היתה מצוה זו צריכה להנתן ע"י הקב"ה בעצמו – ככל שאר רמ"ז מצוות עשה, ואעפ"כ רואים שכל עיקרה של מצוה זו לא באה אלא ע"י **הדרישה והתביעה** של ישראל "למה נגרע", שכתוצאה ממנה **נתחדש** הציווי דפסח שני, ועד כדי כך – שציווי זה פעל שלימות בכל המצוות, שכן, מצוה זו **השלימה** את המספר **דתי"ג** מצוות,

[ישנם כמה תקנות שאינם אלא מדברי סופרים, וכמו כן ישנם כמה מצוות שאינם נמנים בתור מצוה בפ"ע, ואילו הציווי דפסח שני הוא א' מרמ"ח מצוות עשה, שהראשונה שבהם – המצוה ד"אנכי ה' אלקיך"², הכוללת את כל מצוות עשה³, וביניהם – הציווי דפסח שני], ועי"ז נפעל שלימות גם **בתורה** – מכיון ששלימותה של התורה תלוי' בקיום המצוות במעשה בפועל, כמאמר⁴ "תלמוד גדול שמביא לידי מעשה".

וכל זה נפעל – כאמור – ע"י **הדרישה והתביעה** של ישראל, **שלא** סמכו על הקב"ה (כביכול)... אלא תבעו שרצונם להקריב קרבן פסח, ועי"ז פעלו שיתחדש ציווי בתורה, ציווי המביא לשלימות כל התורה ומצוותי'.

ועד"ז בענינינו – בקשת ותביעת בני"י אודות הגאולה:

לא זו בלבד שבקשה ותביעה זו אינה היפך התורה ח"ו, אלא **אדרבה** – התורה ציוותה להתנהג כן, ע"י אנשי כנסת הגדולה, שתיקנו שכאשר יהודי מבקש צרכיו מהקב"ה בעת תפלת העמידה – יאמר בתפלתו: "את צמח דוד עבדך **מהרה** תצמיח. . . כי לישועתך קוינו **כל היום**", ותחזינה עינינו בשובך לציון!"

ואינו מסתפק בכך שמבקש ודורש זאת בתפלה אחת – אלא חוזר על בקשה ותביעה זו

(1) לקו"ד ח"ד תרצב, א. סה"מ קונטרסים ח"א (3) זח"ב צא, א. תניא רפ"כ.

קע"ה, ב. קידושין מ, ב. וש"נ. רמב"ם הלכות ת"ת פ"א ה"ג.

(2) יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו. פ"ג ה"ג. הל' ת"ת לאדמה"ז פ"ד ה"ג-ד.

את העולם כולו בטובו בחן וברחמים – ישראל עם קרובו, אשתו, על אחת כו"כ! ובלשון הכתוב: ¹⁴ "שארה כסותה ועונתה לא יגרע", וכל זה – לפי הבנת וטובת האשה, כנסי", שכן, אם יתן מזון ("שארה") המתאים לו אבל אינו מתאים לאשה (שאינה יכולה לאכלו, או שאינה מרוצה ממנו כו') – אין זה "שארה" (מזון שלה), ועד"ז בנוגע ל"כסותה" – בהתאם לצרכה וכבודה כו'¹⁵, ועד"ז בנוגע ל"עונתה" – באופן של פיוס וברצון דוקא (כמבואר ברמב"ם¹⁶).

ולכן, אין עצה אחרת, אלא אם כן לעשות רעש באמת ("מאכן דעם אמת'ן געוואלד")... (כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך, ואמר:)

לדפוק על השולחנות כמו שצריך לדפוק על השולחנות – אזי יצטרכו לשבור את השולחנות... ואז, לא יהי' היכן להניח הכוסות, ומה גם שאלו שישינים לא יהי' להם שולחן להשען עליו... ובמילא, מוכרחים השולחנות להשאר בשלימותם;

אבל, למאי נפק"מ מה קורה עם השולחנות וכל שאר הענינים, העיקר הוא – שצריכים את משיח צדקנו למטה מעשרה טפחים, ובגלוי ממש, "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו, ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה, וילחם מלחמות ה' וינצח, ויבנה מקדש במקומו"¹⁷, או באופן ד"זכו, עם ענני שמיא"¹⁸, שאז ירד ויתגלה ביהמ"ק מן השמים¹⁹.

ובפשטות – שבעגלא דידן ממש, "לא עיכבם אפילו כהרף עין", נראה את קיום היעוד "ואולך אתכם קוממיות", ונראה ש"לילה כיום יאיר", ונראה בגלוי את הפירוש של כל הברכות דשיעור חומש היומי באופן של **ברכות נגלות**, בטוב הנראה והנגלה למטה מעשרה טפחים, "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה", כולל – "הגדושה" (כמ"ש בסידורו של הבעש"ט), "כוסו רוי"²⁰, באופן ד"די והותר"²¹, במהרה בימינו ממש.

[ניגנו "ווי וואַנט משיח נאָו" בהתלהבות עצומה משך כשעה ומחצה!...²²]

(משיחת ל"ג בעומר ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

- 14) משפטים כא, יו"ד.
- 15) רמב"ם הל' אישות פי"ג ה"א ואילך.
- 16) הל' דעות פ"ה ה"ד. הל' איסורי ביאה פכ"א.
- ה"ב.
- 17) רמב"ם הל' מלכים ספי"א.
- 18) סנהדרין צח, א.
- 19) פרש"י ותוס' – סוכה מא, סע"א. ועוד.
- 20) תהלים כג, ה.
- 21) ע"ד ויקהל לו, ז.
- 22) ראה המסופר על-דבר-זה ביומן תשמ"ו שנדפס ב"יחי המלך" גליון תרכב עמוד 13 ואילך.

להנות מכספו.

זאת למרות שאינו משתמש בכסף, אלא רק יושב וסופר את הנירות ("די פאָפירלאַך") ומחשב כמה דולרים יש לו בבנק...

איזו הנאה יש לו מכך?!

לצדקה נותן לא יותר מאשר כך וכך, לפרנסת בני ביתו מוציא כך וכך בלבד – שהרי גם אם ירצה אין ביכולתו לאכול מאכלים טובים כל היום כולו ומוכרח לנוח בין סעודה אחת לשני' מאחר שזהו טבע הגוף – וא"כ, הוא אינו יכול להוציא את כל כספו עבור פרנסת בני ביתו,

וגם אם יחפץ בלבושים הכי יקרים, אין ביכולתו ללבוש יותר מ-18 לבושים – כהדין בהל' שבת²¹ שכמות הלבושים הגדולה ביותר שמותר לצאת בהם בשבת (ע"י לבישתם) היא 18 בלבד, ונמצא שגם אם יש לו כ"כ הרבה דולרים ורצונו לקנות 36 לבושים – זה לא יעזור לו, משום שאינו יכול ללבוש יותר מ-18 לבושים...

ואם-כן, מה יוצא לו מכספו – רק מה שניתוסף (בחסבון כספו) עוד "אפס" ("נאָך אַ "זיראַ" – כפי שנקרא עתה), שאזי מתעשר עשר פעמים ככה, וצועק: שישו בני מעי!...

– מה יש לך מהדולרים? תשתמש איתם לדבר טוב!

– אך הוא אומר: לא! עליו להיות גביר...

– מה ייצא לך מכך שתהי' "גביר", שיהיו לך עוד כל כך הרבה "אפסים" לאחרי המספר הראשון ("אָזוי פיל "זיראַ"ס" נאָכן איינס")!...!

זה הרכוש שלו, ולכן אינו מרשה לעצמו להשתמש בדולרים עבור עצמו, ולא עבור יהודי שני, וכו' וכו'.

ח. אומרים לו, אע"פ שיש לו רצון להנות

21) שבת קכ, א במשנה. ע"ש (ובגמרא) – הובא בנ"כ הרמב"ם הל' שבת פכ"ג ה"כ ואילך. והרי אין מחלוקת במנין הלבושים שאדם יכול ללבוש בפ"א.

מכספו וכו', שלכן מוותר על כל הענינים ולא איכפת לו להשאר בגלות וכו' – אבל תיכף מגיע משיח, ואז הדולר לא יתפוס מקום!

זועקים הגבירים: היתכן, הוא התייגע כל כך הרבה לאסוף דולרים, והחביא אותם בבנק שנותן כך וכך אחוזים (אחוז אחד יותר מהבנק השני) – ולפתע מגיע משיח וכל המציאות שלו לא תתפוס שום מקום, לא יצטרכו את הדולרים כיון שיהי' אז "לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה'"²² – יאמרו לו: יש לך כל כך הרבה דולרים, מי צריך את זה עכשיו?! זה כבר לא מטבע המהלכת!

במילא הוא צועק, שיניחו לו להשאר עוד מעט בגלות, כי ברצונו להנות מכספו עד שהמפרסמים את רשימת המליגנרים בארה"ב יכניסו גם אותו לרשימה זו – עבור זה כדאית לו הגלות!...

ומי מדבר עוד על כך שתהי' לו מכונית אחת יותר מזולתו, אשר בה הוא לא יישב במושב הנהג שהרי עבור זה יש לו משרת מיוחד שמסייע אותו, ואף שהמשרת מזיק ושובר את רכבו וכו' – אבל העיקר שהוא יושב במושב האחורי... הנהג יושב במושב הקדמי, ואותו הושיבו מאחור ("אָוועקגעזעצט פון אונטן"), ובזה מתבטא כבודו – שיושב מאחור ומכריז: שישו בני מעי, אני הגביר!...

אין הוא מרגיש כלל שנמצא בגלות, היות ורק כשמרגישים באמת מהי "חירות" אזי ניתן להרגיש באמת מהי "גלות" – אך הוא מלכתחילה נולד במעמד ומצב זה, ושכנעו אותו שחירותו מתבטאת בכך שיתוסף לו עוד דולר, וכל דולר נוסף יתוסף בחירותו, וכשהיו לו עוד שני דולרים יהי' עוד יותר בחירות, וכשיתוספו לו עוד שלשה דולרים הוא כבר אדם מורם מעם!...

22) עמוס ח, יא.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה **סטראל** – נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' **יעקב** ע"ה – נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם – יבלחט"א – הרה"ח **שמואל סטראל** ומשפ' שיחיו

וכאשר עומד במעמד ומצב כזה – שמתחנן ורוצה להשאר עוד בגלות כדי שיוכל להנות מכספו וכו' – אזי מפני שהקב"ה הוא עצם הטוב וטבע הטוב להטיב²³, מוותר לו הקב"ה ("גיט ער אים נאך"). וכידוע הפירוש שהפשטנים מפרשים²⁴ על הפסוק²⁵ "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון" – שהקב"ה נותן לכל בעל חי כפי רצונו, וגם כשהרצון עקום מוותר לו הקב"ה.

ט. אך הרי סוף-כל-סוף רחמנות עליו, וצריך להוציאו מגלותו (אצל הדולרים) – על-כן מספרים לו, שבכל רגע שנמצא בגלות "שכינה עמה" – הקב"ה נמצא בגלות יחד איתו, בגלל שהוא נמצא בגלות.

ואין ענין יוצא מידי פשוטו – ענין זה אינו דרוש או פשט'ל, ולא רוצים לשכנע על-ידו מישהו כדי שיהי' לו לב רגוע, אלא ענין שכתוב ב"תורת אמת" – שכאשר יהודי נמצא בגלות, הוא מחזיק יחד איתו את השכינה בגלות, את ה"חלק אלוהי ממעל ממש"²⁶.

וכפי שאדמו"ר הזקן כותב בתניא²⁷ בנוגע לעבירה, שאפי' אם היא רק "לפי שעה" הרי זה "כמשל האוחז בראשו של מלך ומורידו למטה וטומן פניו בתוך וכו'".

23 ראה עמה"מ שער שעשועי המלך רפ"א. שעהיוה"א פ"ד.
24 מצו"ד עה"פ.
25 תהלים קמה, טו.
26 תניא רפ"ב.
27 ספכ"ד.

ולכן אומרים לאותו יהודי, שאפי' אם רצונו ושיטתו הם – שעוד "אפס" בסכום כספו זה דבר גדול מאוד משום שהונו מוכפל עשר פעמים יותר, ומביא ראי' שכך אומר הרואה-חשבון שלו ("אקאונטענט"), כך אומר הבנק וכך אומרים ה"דאו" וה"בראדסטריט" המפרסמים את רשימת המליונרים מי גביר גדול יותר [ותודות לזה באפשרותו לקבל הלוואה גדולה יותר (זה הרווח מכך שהוא גביר גדול יותר – שיוכל לקבל הלוואה גדולה יותר!...)] – **עליו לדעת שע"ז הוא מחזיק את הקב"ה בגלות!**

שאזי מצד אנושיות בלבד (לא מצד יראת שמים ("פרומקייט")) יותר גם על שנתו המתוקה כשהולך לישון על כרית שנעשתה מדולרים (שלכן ברצונו לישון ושמיחי לא יבלבל אותו מלהנות מהדולרים שלו) – אומרים לו: **תרחם על הקב"ה!** השכינה נמצאת יחד איתך בכל מקום – בשעת הליכתך לבנק, וכאשר אתה יושב "מאחורי" הנהג ונהנה מענינים של מה בכך, הקב"ה נמצא יחד איתך, כביכול –

ומובן, שכאשר נודע לו שזה קשור עם הוצאת הקב"ה מהגלות רגע אחד קודם – הרי אם יש לו קצת חוש אנושי, יוותר על שנתו המתוקה (שנראה לו שבזה מתבטא אצלו הנחת האמיתי), ויעשה כל התלוי בו בכדי להיות יהודי חי ("אָ לעבעדיקער"), ע"י "תורת חיים" ומצוותי עליהם נאמר "וחי בהם"²⁸.

28 אחרי יח, ה.

"מאכן דעם אמת'ן געוואלד"

כותב הרמב"ם¹: "לא ישא אדם אשה ודעתו לגרשה". וכפי שמוסיף במק"א² "שנאמר³ אל תחרוש על רעך רעה והוא יושב לבטח אתך".

ובענין זה נשאלת שאלה – ע"פ נגלה – בנוגע לכללות הנישואין דהקב"ה עם כנס"י, בעת מ"ת (כפי שכבר דובר פעם בארוכה⁴):

מכיון שמפורש בתורה "וקם העם הזה וזנה וגו' ועזבתים גו"⁵, "וישליכם אל ארץ אחרת גו"⁶, נמצא, שבעת הנישואין, במ"ת, הי' בדעתו של הקב"ה לגרש, ח"ו, את כנס"י – **היפך דין התורה** (גם בנוגע להקב"ה, "מגיד דבריו ליעקב גו"⁷, "מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות"⁸) "לא ישא אדם אשה ודעתו לגרשה"!

ואין לומר שבנדו"ד הרי זה באופן ש"הודיעה בתחלה שהוא נושא אותה לימים", שאז "מותר"⁹ (מפני שאין זה באופן ד"יושב לבטח אתך") – שהרי, מובן וגם פשוט, שמכיון שהדבר תלוי בדעתם ורצונם ("אין האשה מתקדשת אלא לרצונה"⁹), בודאי לא יסכימו ישראל – בהיותם "עם חכם ונבון"¹⁰ – לנישואין שאינם אלא לימים בלבד!

ומכיון שכן, אין להקב"ה ברירה, כביכול, שהרי אסור לו לשאת אשה ודעתה לגרשה, ולאידך, "להחליפם"¹¹ באומה אחרת איני יכול!

ומכיון שכן, בהכרח לומר שמלכתחילה אין כאן ענין של גירושין כלל, ומעולם לא הי' בדעתו לגרשה ח"ו, ובלשון ישע"י הנביא¹² – נביא הישועה – "אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתי" (בתמי"), כלומר, אין מציאות כזו!!

ומה שיש למראית-עין וכיו"ב – יתרף משיח צדקנו, או שכבר מתורץ הדבר – שאין זה אלא למראית-עין בלבד.

ומכיון שכן, מי מעכב בידו?!...

בנוגע ליהודי – כותב הרמב"ם¹³ (בשיעור דיום השבת) ש"רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצוות כו'", אלא, "יצרו הוא שתקפו"; – אבל בנוגע להקב"ה – לא שייך דבר כזה!

ובמילא, מתחזקת עוד יותר הצעקה: **"עד מתי"...**

מכיון שהקב"ה נשא לאשה את כנס"י – חייב לזון אותה, ובמכ"ש וק"ו: אם הקב"ה זן

1 הל' גירושין פ"י הכ"א.
2 רמב"ם הל' אישות רפ"ד.
3 משלי ג, כט.
4 שיחת ש"פ קרח תשמ"ה סל"ג-מגג (התוועדיות ח"ד ע' 2378 ואילך).
5 וילך לא, טז-יז.
6 נצבים כט, כז.
7 תהלים קמו, יט.
8 שמו"ר פ"ל, ט.
9 רמב"ם הל' אישות רפ"ד.
10 ואתחנן ד, ו.
11 רות רבה פתיחתא ג. וראה לקו"ש ח"א ע' 3. וי"נ.
12 ישע"י ג, א.
13 הל' גירושין ספ"ב.

מוקדש לזכות
ורד שמחה בת שרה
להצלחה רבה בכל – בגשמיות וברוחניות
נדבת מהיטבאל יזמות